

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 aprilie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei militare Chișinău din 24 noiembrie 2016, sentinței Judecătoriei militare Chișinău din 05 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, declarat de către avocatul Marianciuc Vadim în cauza lui

Cojuhari Andrei

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 24.11.2016 - 05.12.2016;
2. Instanța de apel: 28.03.2017 - 12.04.2017;
3. Instanța de recurs: 28.02.2018 - 04.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei militare din 05 decembrie 2016, Cojuhari Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.370 alin.(2) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în domeniul logistic în cadrul Forțelor Armate ale R.Moldova pe un termen de 2 ani.

Conform art.90 Cod penal, pedeapsa aplicată acestuia a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că ofițerul serviciului tehnică auto și blindate al Brigăzii 1 Infanterie Motorizată, căpitan Andrei Cojuhari și persoanele în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, exercitând funcția enunțată, conform prevederilor art.17 din Legea nr.1245-XV din 18.07.2002 „Cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei”, prevederilor art.5 alin.(2) din Legea nr.162-XV1 din 22.07.2005 „Cu privire la statutul militarilor” și prevederilor art.8, 41, 48, 49 din Regulamentul Serviciului Interior al Forțelor Armate ale R.Moldova, aprobat prin Decretul Președintelui R.Moldova nr.2327-IV din 03.09.2009, permanent se considera în îndeplinirea obligațiilor de serviciu, prin urmare fiind reprezentant al puterii de stat, abilitat cu autoritate deplină asupra subordonaților și cu responsabilitate personală în fața legii pentru toate aspectele vieții și activității unității militare, batalionului și serviciului auto și blindate, precum și al fiecărui militar în parte, adică șef și persoană cu funcție de

răspundere.

În virtutea situației sale de serviciu, conform prevederilor art.14, 15 pct.2), 3), 53, 55, 56, 116 pct.1, lit.c), pct.3, lit.a), pct.4, lit.b) - c), pct.8 lit.b), 135-136 din Regulamentul Serviciului Interior al Forțelor Armate ale R.Moldova precum și fișei funcției semnate, căpitan Cojuhari Andrei era obligat: „...să respecte și să îndeplinească prevederile Constituției și ale legilor R.Moldova; să respecte prevederile regulamentelor militare; să cunoască ferm legile cu privire la activitatea sa de serviciu și prevederilor regulamentelor militare și să ceară de la subordonați respectarea lor, să acționeze în strictă concordanță cu ele: să dea ordinele sale în strictă corespundere cu cerințele legilor și regulamentelor militare; să analizeze minuțios situația și să prevadă măsurile de asigurare a executării ordinului, înainte de a da acest ordin, fiind responsabil în fața legii pentru ordinul dat și pentru consecințele acestuia, pentru corespunderea ordinului legislației în vigoare, precum și pentru abuz de putere și exces de putere sau pentru depășirea atribuțiilor de serviciu în ordinul pe care îl dă; să cunoască starea reală a unității militare încredințate, să dispună în permanență de informații exacte privind bunurile materiale disponibile, mișcarea și starea lor; să ofere personal exemplul de educație, de atitudine sârguincioasă față de serviciu; să mențină în permanență disciplina militară strictă și o stare moral-psihologică sănătoasă în cadrul efectivului; să mențină în stare de funcționare permanentă tehnica și armamentul din dotare și să asigure integritatea patrimoniului militar; să organizeze și să realizeze controlul stării tehnice și exploatarea armamentului și tehnicii militare; să organizeze evidența, păstrarea și mișcarea patrimoniului militar; să organizeze inventarierile ale bunurilor materiale în scopul prevenirii pierderii acestora (lipsuri, deteriorări, sustrageri, etc.) și să tragă la răspundere persoanele vinovate; să mențină în unitate o atmosferă de intoleranță față de neajunsuri, față de indiferență și pasivitate; în cazul comiterii de infracțiuni și producerii de incidente să raporteze imediat comandantului (șefului) superior, să înștiințeze procurorul militar, să inițieze o cercetare administrativă (de serviciu), materialele căreia să fie prezentate în decurs de trei zile organului de urmărire penală, fiind personal responsabil de înaintarea rapoartelor către eșalonul superior și de informarea comandanților privind orice schimbare de situație în unitate și decizia luată; să organizeze inventarierea existentului patrimoniului militar pe servicii prin controale planificate și inopinate; în cazul depistării unor pagube materiale să i-a la timp decizia cu privire la tragerea la răspundere a persoanelor vinovate; să participe personal la cercetarea incidentelor care au avut consecințe grave, să întreprindă măsuri pentru păstrare; să întreprindă măsuri pentru menținerea rezervelor stabilite, pentru păstrarea, întreținerea în stare de funcționare și folosirea corectă a armamentului, tehnicii militare și a altor mijloace materiale, să controleze periodic existentul, starea și capacitatea lor de luptă; să efectueze, cel puțin de două ori pe an revista armamentului și a tehnicii militare, anunțând bilanțurile revistei într-un ordin pe unitatea militară, fiind responsabil de integritatea și starea armamentului, tehnicii militare și altor mijloace materiale ale unității militare, precum și de starea de pregătire în vederea luptei și de mobilizare a brigăzii...”, însă încălcând aceste prevederi ale legii, a comis abuzul de serviciu în următoarele împrejurări:

Astfel, în una din zilele lunii octombrie 2015, ofițerul serviciului tehnică

auto și blindate al Brigăzii 1 Infanterie Motorizată, căpitan Cojuhari Andrei, de comun acord cu persoanele în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, fiind persoană cu funcție de răspundere și responsabil de integritatea patrimoniului militar, acționând din interes personal, în scopul eschivării de la răspunderea penală pentru tănuirea faptului sustragerii pieselor componente ale 49 de unități de mașini de luptă de model „TAB-71M”, abuzând de situația sa de serviciu, a impus comandantii companiilor nr.111, 112 și 113 infanterie motorizată de a înscrie date vădit false în fișele de incomplet ale mașinilor de luptă de model „TAB-71-M”, privind lipsa elicelor de propulsare prin jet de apă din anul 2003, cu amenințarea acestora cu crearea problemelor în serviciu în caz de refuz de a se conforma indicațiilor ilegale.

Prin acțiunile sale, Cojuhari Andrei, a urmărit scopul mușamalizării și tănuirii faptului sustragerii pieselor componente ale 49 de unități de mașini de luptă de model „TAB-71M”, după cum urmează: 49 elice de propulsare prin jet de apă în valoare de 6.000 lei fiecare, 96 bucăți de schimbătoare de căldură în valoare minimală de 2000 lei fiecare, 48 bucăți de compresoare ale instalațiilor de filtrare în valoare minimală de 800 lei, fiecare, prin ce Brigăzii 1 Infanterie Motorizată i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile de peste 466.800 lei, survenind urmări grave exprimate prin zădărnicierea măsurilor privind asigurarea capacității de luptă a unității militare, zădărnicierea sarcinii de luptă, deteriorarea tehnicii militare și pricinuirea unor daune materiale în proporții deosebit de mari, care au diminuat grav capacitatea de luptă a unității militare prin imposibilitatea forțării barierelor acvatice de către tehnica militară în cauză.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul V.Marianciuc în numele inculpaților E.Putină, V.Rusu, Gh.Zara care a solicitat casarea încheierii Judecătoriei militare Chișinău din 24.11.2016, prin care a fost disjunsă cauza penală în privința inculpatului Cojuhari Andrei și a sentinței Judecătoriei militare Chișinău din 05.12.2016, prin care acesta a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.370 alin. (2) Cod penal, cu remiterea cauzei penale Judecătoriei Bălți pentru conexare cu cauza penală nr.09-1-5281-31032017 și judecarea în fond în privința tuturor inculpaților E.Putină, V.Rusu, Gh.Zara, A.Cojuhari învinuiți în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal, pe motiv că incorect instanța a admis cererea inculpatului A.Cojuhari de a fi examinată cauza în privința sa în procedură simplificată și s-a dispus în aceeași ședință de judecată, prin încheiere, disjungerea cauzei penale în privința inculpatului, numărul cauzei penale, rămânând același, ceea ce denotă că cauza penală disjunsă nu a fost inclusă în Programul integrat de gestionare a dosarelor pentru repartizare altui judecător și ilegal a fost reținută pentru examinare de către același judecător, prin ce consideră că au fost încălcate prevederile legale prevăzute la art.25 alin.(3) Cod de procedură penală, art.61 alin.(1) din Legea privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.95; - instanța ilegal a refuzat eliberarea copiilor hotărârilor în privința lui A.Cojuhari, întru a le putea contesta; - instanța incorect a aplicat prevederile legislației penale privind disjungerea cauzei penale în situația de fapt enunțată în cauzele cu mai mulți inculpați; - încheierea din 24.11.2016 privind disjungerea cauzei penale în privința lui A.Cojuhari, a fost contrară normelor procesual-penale, astfel, fiind prejudiciate interesele legitime ale

inculpaților E.Putină, G.Zara și V.Rusu, și anume, principiul prezumției nevinovăției, principiul contradictorialității și dreptul la apărare; - instanța s-a pronunțat voalat asupra vinovăției inculpaților E.Putină, V.Rusu, G.Zara, constatând în fapt, anticipat, vinovația lor în săvârșirea infracțiunii incriminate în coparticipare cu inculpatul A.Cojuhari; - deși instanța în sentință a operat cu noțiunile „cu alte persoane” sau „complicii inculpatului Cojuhari”, aceasta a reținut personalitatea complicilor inculpatului A.Cojuhari din probatoriul cauzei penale și a actului de acuzare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, a fost respins, ca inadmisibil apelul declarat de către avocatul V.Marianciuc în numele inculpaților Gh.Putină, V.Rusu și Gh.Zara împotriva încheierii din 24 noiembrie 2016 și a sentinței Judecătoriei Militare in 05 decembrie 2016.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, la 24 noiembrie 2016 inculpatul A.Cojuhari a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, indicând că recunoaște integral vina în comiterea infracțiunii incriminate, cunoaște probele administrate la urmărirea penală și nu are careva obiecții asupra acestora. Prin încheierea Judecătoriei militare din 24 noiembrie 2016, s-a dispus disjungerea cauzei penale în privința inculpatului învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal, într-o procedură separată. Prin sentința Judecătoriei militare din 05 decembrie 2017, inculpatul A.Cojuhari a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în domeniul logistic în cadrul Forțelor Armate ale R.Moldova pe un termen de 2 ani. În temeiul art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 1 an.

Cauza penală de învinuire a inculpatului A.Cojuhari în comiterea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, iar cauza penală de învinuire a inculpaților V.Rusu, Gh.Zara, E.Putină a fost disjunsă în altă cauză penală, în procedură generală, respectiv, instanța de apel a conchis că nu poate examina pretențiile invocate de către apărare, acestea urmează a fi examinate de către instanța de judecată care judecă în procedură generală cauza penală de învinuire a inculpaților V.Rusu, Gh.Zara, E.Putină.

Ca urmare a faptului că apelul declarat de avocatul V.Marianciuc împotriva încheierii din 24.11.2016 și sentinței Judecătoriei Militare din 05 decembrie 2016 se consideră inadmisibil, instanța de apel a lăsat fără apreciere argumentele invocate de către avocat în cererea de apel, fără a se expune asupra fondului apelului și fără a se implica în verificarea încheierii și hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

5. A declarat apel, la 28 aprilie 2017, împotriva încheierii din 24 noiembrie 2016 și a sentinței Judecătoriei Militare din 05 decembrie 2016, și inculpatul E.Putină, solicitând casarea acestora, cu remitere cauzei penale Judecătoriei Bălți pentru conexare cu cauza penală nr.09-1-5281-31032017 și judecarea în fond în privința tuturor inculpaților E.Putină, V.Rusu, Gh.Zara, A.Cojuhari învinuiți în

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal, repetat invocând aceleași motive anterior enumerate de către avocatul V.Marianciuc în apelul declarat în numele său, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, a fost respins, ca inadmisibil apelul declarat de inculpatul Gh.Putină împotriva încheierii din 24 noiembrie 2016 și a sentinței Judecătoriei Militare din 05 decembrie 2016, cu menținerea acestora.

7. Împotriva deciziei instanței de apel din 12 aprilie 2017, a declarat recurs ordinar avocatul V.Marianciuc în numele inculpaților V.Rusu, Gh.Zara și E.Putină în care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea încheierii Judecătoriai militare Chișinău din 24.11.2016, prin care a fost disjunsă cauza penală în privința inculpatului A.Cojuhari, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.370 alin.(2) Cod penal și a sentinței Judecătoriai militare Chișinău din 05.12.2016, cu dispunerea reconexării cauzei penale de învinuire a inculpaților, pentru judecare în continuare, conform competenței, de către Judecătoria Bălți, deoarece prin hotărârea de disjungere a cauzei penale și pronunțarea unei sentințe de condamnare în privința lui A.Cojuhari, sunt prejudiciate interesele legitime ale inculpaților G.Zara, E.Putină și V.Rusu, și anume principiul prezumției de nevinovăție a acestora, iar prin pronunțarea sentinței din 05.12.2016 s-a recunoscut faptul comiterii infracțiunii de către restul inculpaților drept lucru judecat; - instanța contrar prevederilor art.68 alin.(1) pct.13), 14) Cod de procedură penală, a refuzat în eliberarea copiilor încheierii de disjungere și a sentinței, ceea ce constituie o încălcare a dreptului la apărare a inculpaților nominalizați.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont și de opinia procurorului care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel, doar reieșind din temeiurile de recurs formale sau de procedură (art. 427 pct. 1-7 CPP); - substanțiale sau de judecată (art. 427 pct. 8-16 CPP)

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a încheierii din 24.11.2016 și a sentinței din 05.12.2016 prevederile art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta este unul declarativ, deoarece în cazul suspus examinării recurentul contestă legalitatea încheierii din 24.11.2016 și a sentinței din 05.12.2016 în cauza penală în privința lui A.Cojuhari, disjunsă și examinată în ordinea procedurii simplificate.

Sub aspectul vizat Colegiul penal reține că, procedura simplificată a judecării cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală reprezintă de fapt o procedură abreviată ce are la bază o pledorie de vinovăție și poate fi aplicată dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1) cererea inculpatului să intervină până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță; 2) cererea inculpatului trebuie să conțină mențiune privind recunoașterea totală și necondiționată a faptei/faptelor incriminate în legătură cu care a fost diferit justiției și renunțarea la dreptul de a solicita examinarea altor probe; 3) probele administrate în faza de urmărire penală să fie suficiente și de natură să permită stabilirea unei pedepse.

Examinarea cauzei penale în procedură simplificată este un instrument care oferă importantul avantaj al soluționării cu celeritate a cauzelor penale, atunci când inculpatul recunoaște în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, iar instanța dispune de suficiente probe care ar permite stabilirea vinovăției.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că atunci când o acuzație penală împotriva inculpatului este stabilită printr-o formă prescurtată de examinare judiciară, aceasta duce, în esență, la renunțarea la o serie de drepturi procedurale. Acest lucru nu poate fi o problemă în sine, deoarece nici litera, nici spiritul articolului 6 din Convenție nu împiedică o persoană să renunțe la aceste garanții din propria sa voință.

Prin urmare, este lipsit de temei afirmația recurentului că prin încheierea de disjungare a cauzei penale și judecarea acesteia în procedura art.364¹ Cod de procedură penală și pronunțarea unei hotărâri de condamnare în privința lui A.Cojuhari, au fost prejudiciate interesele legitime ale inculpaților G.Zara, E.Putină și V.Rusu, și anume principiul prezumției de nevinovăție, deoarece potrivit art.16 din Constituție, se reține că principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite.

Astfel, prin stabilirea unor reguli speciale de procedură și prin aplicarea acestora în cazul recunoașterii săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu de către inculpatul care solicită ca judecata să se desfășoare în procedura simplificată, nu se aduce atingere esenței principiului prezumției de nevinovăției, deoarece orice persoană învinuită (acuzată) a fi săvârșit o infracțiune este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu a fost stabilită (dovedită) într-un proces public cu asigurarea garanțiilor necesare apărării. Mai mult, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată (alin.(1) art.389 Cod de procedură penală).

De asemenea, lipsită de temei este și afirmația apărării că instanța de fond incorect a aplicat prevederile legislației penale privind disjungerea cauzei penale în situația de fapt enunțată în cauzele cu mai mulți inculpați, deoarece în cazurile în care, în cauză sunt mai mulți inculpați și numai unul/unii dintre aceștia recunosc toate faptele reținute în sarcina lor prin rechizitoriu, instanța va proceda potrivit regulilor procedurii simplificate pentru aceștia, dispunând, după admiterea cererii,

prin încheiere, disjungerea cauzei pentru ceilalți inculpați, în cazul în care disjungerea este posibilă. Prin urmare, se deduce că just judecătorul ce a dispus prin încheiere de a disjunge cauza penală și a-și lăsa spre exeminare cauza penală în privința lui A.Cojuhari, iar în privința a celorlalți inculpați a o preda pentru a fi repartizată aleatoriu altui judecător.

Neîntemeiată este și afirmația recurentului, precum că prin disjungerea cauzei penale în privința inculpatului A.Cojuhari și pronunțarea în privința acestuia a sentinței de condamnare, instanța de fond s-a pronunțat voalat asupra vinovăției inculpaților E.Putină, V.Rusu, G.Zara, în săvârșirea infracțiunii incriminate în coparticipare cu inculpatul A.Cojuhari, deoarece după cum rezultă din hotărârea instanței aceasta indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către apărare nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Marianciuc Vadim în numele inculpatului Cojuhari Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui Cojuhari Andrei, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu